

**Základní škola, Praktická škola a Mateřská škola
Moskevská 679, Česká Lípa**

**Školní vzdělávací program
školního klubu**

Č.j.: ZSMSCL 562/10

Schváleno školskou radou dne : 9.10.2014
Projednáno pedagogickou radou dne: 6.10.2014

Obsah:

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika	4
2.1. Školní klub (ŠK)	4
2.2. Organizace chodu.....	4
2.3. Věkové a individuální zvláštnosti žáků	4
2.4. Podmínky přijímání a odhlašování dětí do ŠK.....	4
2.5. Personální podmínky a řízení školního zařízení	4
2.6. Technické a materiální podmínky.....	5
2.7. Ekonomické podmínky	5
2.8. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	5
2.9. Psychosociální podmínky	5
3. Charakteristika ŠVP ŠK.....	6
3.1 Klíčové kompetence	6
3.2 Cíle zájmového vzdělávání	7
4. Obsah vzdělávání - vzdělávací a výchovné oblasti – formy vzdělávání	8
5. Zveřejnění ŠVP školního klubu	10
6. Autoevaluace školního klubu.....	10

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program školní družiny

Předkladatel:

Základní škola, Praktická škola a Mateřská škola, Česká Lípa, Moskevská 679, příspěvková organizace

IČO: 709 82 228

IZO: 116 000 546

RED-IZO: 600 075 150

Speciální škola pro žáky se všemi stupni mentálního postižení a pro žáky s kombinovanými vadami

Moskevská 679, 470 01 Česká Lípa

Odloučená pracoviště: Nerudova 627, 470 01 Česká Lípa

Nerudova 628, 470 01 Česká Lípa

Jižní 1970, 470 01 Česká Lípa

Ředitelka školy: Mgr. Jindřiška Pomikálková

Tel.: 487 522 879, 487 763 778, 487 871 405, 487 823 781

Mobilní tel.: 736 752 280

E-mail: zsms@seznam.cz

Vedoucí programu: Mgr. Jindřiška Pomikálková, ředitelka školy

Koordinátoři autorského týmu: Mgr. Dana Kejklíčková, Lenka Chloudová

Spoluautoři a realizátoři: vychovatelé a asistenti Základní školy speciální

Zřizovatel:

Městský úřad Česká Lípa, Nám. T.G.M č. 1, 470 01 Česká Lípa

Starostka: Hana Moudrá

Tel.: 487 881 111

E-mail: mesto@mucl.cz

Web: <http://www.mucl.cz>

Platnost dokumentu : od 1.9. 2014

Mgr. Jindřiška Pomikálková
ředitelka školy

2. Charakteristika

2.1. Školní klub /ŠK/

Školní klub není pokračováním školního vzdělávání, ani ho nikterak nenahrazuje. Svým pojetím na školní vzdělávání navazuje, rozvíjí celkovou osobnost dítěte.

Slouží především výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti mimo vyučování. Dále u dětí rozvíjí sebeobsluhu, praktické dovednosti a učí je řešit různé modelové situace.

Školní klub nabízí prostřednictvím zájmových útvarů zajímavou činnost pro žáky I. a II. stupně ZŠ speciální, vychovatelé a asistenti se snaží o pestrou náplň těchto zájmových útvarů. Školní klub pro svou činnost využívá prostory školy.

Veškeré prostory jsou bezbariérově přístupné. V době všech prázdnin se činnost ŠK přerušuje.

Minimální počet žáků pro otevření školního klubu je 6 žáků. Maximální počet na jedno oddělení je 12 žáků.

Školní klub pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby i rozmanité zájmy. Děti zde také získávají v rámci svých možností podmínky pro vlastní seberealizaci.

Časové rozvržení, uspořádání a náročnost činností školního klubu se řídí požadavky psychohygieny s přihlédnutím a respektováním typu a stupně zdravotního postižení každého dítěte, které klub navštěvuje.

2.2. Organizace chodu

Zabezpečuje žákům plnohodnotného využití volného času po vyučování v odpoledních hodinách.

Zaměření činností je spojeno s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Provoz školního klubu je vymezena v době 12,30 – 15,00 hod.

2.3. Věkové a individuální zvláštnosti žáků

Možnost navštěvovat školní klub mají všechny děti základní školy speciální. Skladba je tedy velmi rozmanitá. U každého žáka je brán zřetel na typ zdravotního postižení.

2.4. Podmínky přijímání a odhlašování dětí do školního klubu

- zákonní zástupci dětí vyplní písemnou přihlášku

- v přihlášce zaznamenají dohodnutý den nebo dny, kdy jejich dítě bude klub navštěvovat

- zákonní zástupci zaznamenají, zda bude žák odcházet samostatně nebo v doprovodu osob jimi pověřených

- v případě, že zákonný zástupce chce dítě odhlásit, učiní tak rovněž písemnou formou

2.5. Personální podmínky a řízení školního zařízení

Počet pedagogických pracovníků odpovídá počtu dětí, přihlášených do školního klubu v daném školním roce.

Vychovatelky mají zkušenosti s prací s dětmi se speciálními potřebami, mají zájem o svůj odborný růst a soustavně se dále vzdělávají. Pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými, speciálně-pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školním klubu.

Ve školním klubu pracují vychovatelky a asistentky pedagoga. Jsou řízeny vedoucí vychovatelkou, která je přímo podřízena zástupkyni ředitelky školy.

2.6. Technické a materiální podmínky

Zájmové vzdělávání nemá vlastní samostatné prostory. Využívá tříd a dalších místností školy podle možností daných harmonogramem výuky v konkrétním školním roce. Pro lepší orientaci žáků je vždy třída viditelně a srozumitelně označena. Všechny třídy jsou bezbariérové, vybavené pomůckami pro děti s vícenásobným postižením a počítačem s připojením na internet. V každé místnosti jsou vymezeny prostory pro hru, relaxaci i zájmovou činnost. Pro zájmové aktivity využíváme i jídelnu a školní zahradu.

Vstupní prostory, šatny a WC má školní klub společně se ZŠ.

Pomůcky pro výtvarné, pracovní a herní aktivity jsou uloženy ve skříňkách školního klubu. Jsou tak běžně dostupné všem pedagogům v klubu dle aktuální potřeby.

2.7. Ekonomické podmínky

Aktivity školního klubu jsou částečně financovány i z prostředků vybraných od dětí v rámci platby školného. Toto školné je vymezeno ředitelstvím školy a výše poplatku je aktualizována vždy v novém školním roce.

2.8. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Vychovatelky zajišťují bezpečnost a zdraví žáků po celou dobu jejich pobytu ve školním klubu. Na začátku školního roku žáky poučí o bezpečnosti v prostorách školy, při přesunech žáků na různé akce, o zákazu svévolného opuštění ŠK, o chování ve ŠK i v prostorách mimo i a ochraně zdraví svého i spolužáků. Poučení zapisují do třídní knihy. Poučení o bezpečnosti provádějí také u nově příchozího žáka

Naše hlavní zásady v rámci bezpečnosti:

- zajistit trvalý dozor nad dětmi
- dbát na správné osvětlení pracovního prostředí
- hlídat optimální teplotu místnosti
- upozornit rodiče na změny zdravotního stavu dítěte
- nevystavovat děti nadměrné zátěži
- respektovat osobní tempo, vyplývající ze zdravotního stavu každého dítěte
- časté střídání činností a vkládání relaxačních chvil
- dbát na pitný režim
- vytvářet takové podmínky, abychom v co nejvyšší možné míře dokázali zabránit možnému úrazu (v případě nutnosti máme samozřejmě k dispozici plně vybavené lékárničky)

2.9. Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet prostředí, ve kterém se děti cítí spokojené, bezpečné, jisté. Každé dítě má stejná práva, možnosti a povinnosti. Nabídka alternativních aktivit je dobrovolná. Snažíme se, aby každé dítě mohlo uplatnit své specifické vloh a schopnosti. Respektujeme jejich specifické individuální možnosti. Děti nejsou přetěžovány, dostávají srozumitelné pokyny.

Při práci v nich rozvíjíme citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost a zdvořilost. Upevňujeme u dětí kamarádské vztahy, rozvíjíme u nich schopnost spolupracovat v kolektivu. Podporujeme důvěru dítěte v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení.

Ke každému dítěti je přistupováno jako k jedinečné osobnosti – je volen vhodný individuální přístup.

Dále je dbáno na:

- zařazování činností, které vychází ze zájmů žáků
- včasnou ochranu žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- včasnou informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školního klubu

3. Charakteristika ŠVP pro zájmové vzdělávání

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání navazuje svým pojetím a obsahem na obsah školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a základy vzdělávání. Vhodně volenými aktivitami pokračuje v rozvoji celkové osobnosti dítěte a tím i k dalšímu naplňování klíčových kompetencí.

Prostřednictvím volnočasových aktivit mají děti větší možnosti propojení naučených školních poznatků s praktickým životem.

3.1 Klíčové kompetence

Propojení vzdělávacích obsahů oborů přispívá ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňuje proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Vytváříme kompetence:

1. k naplnění volného času

- rozvíjet schopnost aktivního využití volného času
- vybírat si přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu
- vytvářet si návyky pro udržení zdravého životního stylu
- vést k seberealizaci

2. činnostní a občanské

- odpovědně jednat – samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veřejném
- dodržovat zákon, respektovat práva a osobnosti druhých lidí
- jednat se zásadami společenského chování
- chápat významu životního prostředí pro člověka, zabezpečení ochrany zdraví
- učit se plánovat svoje činnosti a hry
- učit se smyslu pro povinnost ve hře a při práci
- zajímat se o druhé a o to, co se kolem něj děje
- dle svých možností chránit své zdraví

3. sociální a personální

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky své práce
- stanovovat si cíle a priority
- efektivně pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky
- využívat zkušenosti jiných lidí
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat kritiku
- vstřícné mezilidské vztahy
- pod vedením rozhodovat o svých činnostech – má možnost volby (hra, odpočinek,...)
- svým osobitým způsobem projevit citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším
- učit se napodobovat modely chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupracovat ve skupině podle svých individuálních možností
- řešit konfliktní situace pod vedením v rámci svých možností
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla

4. komunikativní

- používat slovní a mluvené projevy, vhodně se prezentovat
- využívat všech informačních a komunikačních prostředků
- snažit se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky
- domlouvat se gesty i slovy, rozlišovat některé symboly
- průběžně rozšiřovat svou slovní zásobu

5. kompetence k řešení problémů

- nést odpovědnost za své chování, objektivně hodnotit své jednání
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit
- využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve
- učit se pravdomluvnosti
- pod vedením se učit řešit problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snažit řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s pomocí dospělého
- snažit se řešit problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupovat cestou pokusů a omylů

3.2 Cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získávanou vlastní zkušeností. Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Činnostmi a hrou rozvíjíme myšlení, paměť, tvůrčí schopnosti, estetické vnímání, zručnost, dovednost.

Zabezpečujeme také dostatek pohybu sportovními a rekreačními hrami a soutěžemi.

Četbou a poslechem rozvíjíme soustředění a vnímání, písňemi, říkankami a vyprávěním citění a osobitý projev.

Výchovou k uvědomělé sebekázni předcházíme ohrožení zdraví svého i ostatních.

Vzájemnou komunikací odstraňujeme strach z neúspěchu, radujeme se z dosažených výsledků, oceňujeme kreativitu žáka, hodnotíme žáka i kolektiv.

Dodržujeme životosprávu, hygienu, vnitřní řád ŠK a ZŠ, pokyny ředitele školy.

V rámci individuálních schopností klademe důraz především na rozvoj samostatnosti a sebeobsluhy. Na rozvoj komunikačních dovedností, na upevňování pracovních návyků.

Obecné cíle školního klubu:

1. Podněcovat děti k tvořivosti, rozvoji fantazie a snaze řešit problémy

- návštěvy knihovny, tematické vycházky, nestandardní situace v zájmové činnosti

2. Vést děti k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- hry, dramatizace, porozumění pokynům, pravidlům

3. Učit děti projevat ve svém chování pozitivní city

- podpora kamarádských vztahů, dodržování pravidel slušného chování

4. Rozvíjet u dětí sebeobsluhu a schopnost spolupracovat

- při hrách, výtvarných a pracovních činnostech
- modelové situace, praktické činnosti

5. Rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k ostatním, k přírodě a k prostředí

- vycházky, pobyt na zahradě, respektování odlišnosti druhých

6. Učit děti v co nejvyšší možné míře – dle jejich možností chránit své zdraví

- práce s náčiním, náradím, nádobím, zásady správné výživy, přiměřené oblékání

7. Zapojovat se do aktivit určených pro širokou veřejnost

- exkurze, besedy, kulturní a sportovní akce

4. Obsah vzdělávání , vzdělávací oblasti, formy vzdělávání

Činnosti školního klubu rozvíjíme osobnost žáků, snažíme se nenásilnou a zajímavou náplní o doplňování znalostí a dovedností. Činnosti a aktivity volně navazují na ŠVP základního vzdělání „Škola pro život I“ a „Škola pro život II“.

Činnost školního klubu je dělena na **zájmové útvary**. Zájmový útvar má přesně daný den, kdy v něm činnosti probíhají.

VÝTVARNÉ ČINNOSTI	PRACOVNÍ ČINNOSTI	PRÁCE S KERAMIKU
HUDEBNĚ – DRAMATICKÉ ČINNOSTI	SPORTOVNÍ ČINNOSTI	SNOEZELEN

V zájmovém útvaru je možno vybrat činnost podle několika **vzdělávacích oblastí**.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST	NÁMĚTY NA ČINNOST
Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none">- naše obec- můj domov- škola- orientace v místě- doprava, bezpečnost, semafor
Lidé kolem nás	<ul style="list-style-type: none">- rodina a příbuzní- den matek- kamarádi- všude žijí lidé- chování na úřadech, u lékaře, v restauraci...
Lidé a čas	<ul style="list-style-type: none">- moje práce, povolání- můj odpočinek a volný čas- denní režim, hodiny- rok, měsíce, dny- svátky v roce
Rozmanitost přírody	JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA <ul style="list-style-type: none">- charakteristika období- příroda v daném období- pozorujeme rostliny a zvířata- užitek z přírody, plody- ochrana přírody
Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none">- poznávám své tělo- správná výživa- péče o zdraví, hygiena- oblékání

Podle vzdělávací oblasti volí vychovatelé ve školním klubu vhodnou **zájmovou činnost** a v poslední řadě **formu vzdělávání**.

ZÁJMOVÁ ČINNOST	FORMA VZDĚLÁNÍ
příležitostná	<ul style="list-style-type: none"> - besídka, - oslava - sportovní den - akce školy
pravidelná	<ul style="list-style-type: none"> - individuální hry a zájmy - dokončení výrobků - poslech, četba, práce s časopisem, komunikace - úklid pomůcek, potřeb a osobních věcí - osobní hygiena, svačina, pitný režim - přírodovědné vycházky - účast na vyhlášených školních projektech
pobyty mimo školní zařízení	<ul style="list-style-type: none"> - výlety - rekreačně-zdravotní soustředění - expedice
osvětová činnost	<ul style="list-style-type: none"> - poskytování informací v oblasti prevence soc. patologických jevů - poradenská a informační činnost k různým oblastem zájmové činnosti
individuální práce	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj zájmu a talentu - organizování v zájmových útvarech
spontánní činnost	<ul style="list-style-type: none"> - ve školním klubu jsou spontánní aktivity zahrnuty do denního režimu jednotlivých zájmových útvarů – např. hry, odpočinková činnost a klidové aktivity nebo při pobytu venku

5. Zveřejnění ŠVP školní družiny

Školní vzdělávací program školní družiny je zveřejněn na internetových stránkách školy a je k dispozici u vychovatelek školní družiny a v ředitelně školy.

6. Autoevaluace školního klubu

Oblasti autoevaluace

1. Podmínky k mimoškolnímu vzdělávání
2. Průběh mimoškolního vzdělávání
3. Podpora žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů
4. Výsledky mimoškolního vzdělávání žáků
5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP

Cíle autoevaluace

- Hlavní cíle:
- 1) reálné zhodnocení stavu školy v jednotlivých oblastech
 - 2) využití zjištěných údajů k rozvoji školy a ke zlepšení kvality vzdělávání
 - 3) dosáhnout stanovených standardů kvalitní školy

Standardy kvalitní školy

Kvalitní škola

- vedení školy účinně řídí školu, zná dobře kolektiv pracovníků
- vedení školy motivuje pracovníky školy jejich adekvátním hodnocením
- vedení školy se vzdělává
- vedení školy motivuje pracovníky v jejich dalším vzdělávání a odborném růstu
- pedagogové vycházejí z předpokladu, že všichni žáci se mohou vzdělávat
- pedagogové se ztotožňují s výchovně vzdělávacími cíli a spolupracují při jejich realizaci
- pedagogové mají možnost účastnit se stanovování školních pravidel, utváření klimatu školy
- škola je orientována na žáka, na naplňování jeho potřeb
- pedagogové přizpůsobují výchovně vzdělávací činnost individuálním možnostem žáků
- pedagogové se snaží odstraňovat vzniklá nedorozumění s žáky ,s rodiči, mezi sebou navzájem
- pedagogové používají vhodné aktivizující výchovné a vzdělávací metody, strategie
- pedagogové cítí odpovědnost za výsledky výchovy a vzdělávání, snaží se o maximální možnou míru rozvoje osobnosti jednotlivých žáků
- škola klade důraz na rozvíjení samostatnosti a aktivity žáků
- ve škole je pozitivní klima, stanovený řád
- škola podporuje spolupráci, kolegiální a profesionální interakci
- škola komunikuje vstřícně s rodiči, s okolní komunitou

Kvalitní management

- škola zpracovává dlouhodobé plány rozvoje školy
- při tvorbě strategie se vychází z důkladné analýzy stavu

- proces rozvoje školy zahrnuje všechny pracovníky
- vedení školy řídí rozvoj školy
- jsou stanovené kompetence a odpovědnost
- vedení školy podporuje tvořivé pracovníky
- vedení školy investuje do rozvoje lidských zdrojů – studium, další vzdělávání
- rozvoj školy je vnímán jako zlepšování možností uspokojování potřeb klientů
- jsou stanovena kritéria pro přidělování nenárokových složek platu
- pěstuje se kultura školy – image, normy, jednání, hodnoty
- řídicí činnosti jsou zaměřeny na prevenci problémů
- podněty zvenčí jsou přijímány jako příležitost ke zlepšení práce

Kvalitní vzdělávání

- mimoškolní výchova a vzdělávání má jasný cíl, který vychází ze ŠVP
- cíli odpovídá obsah, metody a struktura výchovně vzdělávacího procesu
- mimoškolní výchovně vzdělávací činnost navazuje na dosavadní znalosti a dovednosti žáků, využívá se jejich praktických zkušeností
- používají se kvalitní pomůcky, materiály a technika
- velký důraz je kladen na motivaci žáků a názornost
- využívá se individuálního přístupu k žákům
- maximálně se propojují teoretické poznatky žáků s jejich využitím v praktickém životě
- je prováděna pravidelná diagnostika žáka
- předchází se únavě žáků – střídají se činnosti, zařazují se relaxační činnosti
- vychovatel i žáky povzbuzuje, podporuje jejich sebevědomí
- vychovatel zvládá nekázeň žáků, vhodně využívá opatření k posílení kázně
- vychovatel dokáže řešit konfliktní situace
- vychovatel maximálně podporuje rozvoj slovní zásoby a komunikačních dovedností
- vychovatel dbá na kvalitní přípravu žáků pro praktický život

Dílčí cíle, kritéria, nástroje a časové rozvržení autoevaluace

Dílčí cíle a na ně navazující kritéria, nástroje a časové rozvržení

C: dílčí cíle K: kritéria N: nástroje Č: časové rozvržení

C Zjišťovat, zda vychovatelé pracují v souladu se školním vzdělávacím programem

K: soulad realizovaného vzdělávání se školním vzdělávacím programem ŠK

N: hospitace, kontrola dokumentace

Č: hospitace cca 1x za rok u každého vychovatele, ostatní průběžně

C Zajistit individuální vzdělávací potřeby žáků (oblast 1.)

K: S žáky je pracováno dle jejich individuálních schopností

N: kontrola

Č: průběžně

C Podporovat samostatnost a tvořivost žáků (oblast 3.)

K: užívání takových metod práce, které podporují samostatnost a tvořivost žáků
N: hospitace
Č: hospitace cca 1 za rok , ostatní průběžně

C Zajišťovat příznivé klima školy (oblast 1. a 5.)

K: spokojenost žáků i vychovatelů, pocit důvěry a bezpečí
N: dotazníky, rozhovory, pozorování
Č: dotazník pro učitele 1x za dva roky, rozhovor

C Podporovat spolupráci mezi učiteli a vychovateli, vést je k sebevzdělávání a předávání poznatků a

Zkušeností (oblast 5.)

K: dobře fungující a spolupracující kolektiv pedagogů
N: rozhovory, vzájemné hospitace, předávání materiálů , diskuse nad problémy
Č: průběžně

C Vytvářet dobré zázemí pro vychovatele a podmínky ke kvalitní práci (oblast 5.)

K: spokojenost vychovatelů s pracovními podmínkami
N: rozhovor
Č: 1x za školní rok

C Podněcovat zájem rodičů o školní dění (oblast 3.)

K: informovanost rodičů o výsledcích mimoškolního vzdělávání žáků a o školních aktivitách

N: třídní schůzky, individuální konzultace, vzdělávací aktivity školy
Č: průběžně

C Podněcovat pedagogy k profesnímu růstu (oblast 5.)

K: zkvalitňování vzdělávací činnosti
N: studium, akce DVPP
Č: průběžně

C Sledovat a hodnotit výsledky mimoškolního vzdělávání žáků (oblast 4.)

K: úroveň výsledků mimoškolního vzdělávání
N: jednání pedagogické rady
Č: 4x ročně

C Zhodnotit celkový stav jednotlivých oblastí ve škole (oblasti 1. – 5.)

K: reálný stav jednotlivých oblastí
N: SWOT analýza, dotazníky, hospitace, rozbor dokumentace
Č: 1x za dva roky